

Με αφορμή το νέο μυθιστόρημα της αγαπητής κ. Σούμαν, το τρίτο της κατά σειρά και το πρώτο που κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις εκδόσεις Ψυχογιός με τίτλο «Η Σιωπή Της Σεχραζάτ», μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω μέσα από τις πρωτότυπες και πολύ διαφωτιστικές απαντήσεις της μία συγγραφέα εξαιρετική. Έχει πλήρη συναίσθηση του κόσμου γύρω της και, ειδικότερα του "σύμπαντος" της λογοτεχνίας, αλλά και των συνθηκών μέσα στις οποίες όλοι μας ζούμε και δρούμε. Έχει κατασταλαγμένες και ξεκάθαρες απόψεις για όλα τα θέματα που την αφορούν, χαίρεται να διαβάζει και να γράφει – γιατί, ναι αγαπητή κ. Σούμαν, θα συμφωνήσω απόλυτα μαζί σας πως ο καλός συγγραφέας πρέπει πριν και πάνω απ' όλα να είναι δεινός αναγνώστης – δεν διστάζει να μοιραστεί μαζί μας τις τεχνικές συγγραφής που ακολουθεί και μας εκμυστηρεύεται με άμεσο και ειλικρινή τρόπο τις σκέψεις, τις ελπίδες, τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς της.

Ήταν πραγματική απόλαυση για μένα η μετάφραση των απαντήσεών της, τις οποίες προσπάθησα να αποδώσω στην ελληνική γλωσσική "πραγματικότητα" όσο το δυνατό καλύτερα. Μου κάνει, άλλωστε, και το ιδανικό "ποδαρικό" σε μία νέα ενότητα των «Φίλων Της Λογοτεχνίας» η οποία θα περιλαμβάνει συνεντεύξεις ξένων συγγραφέων. Παραθέτω, όμως, κάτω από κάθε απάντηση στα ελληνικά και τις αρχικές απαντήσεις της ατόφια για όσους από εσάς ενδιαφέρεστε να τις διαβάσετε "από πρώτο χέρι"! Την ευχαριστώ θερμά για τον χρόνο που διέθεσε και τις εκ βαθέων απαντήσεις της, της εύχομαι ολόψυχα καλή επιτυχία στο νέο μυθιστόρημά της «Η Σιωπή Της Σεχραζάτ» και σας προσκαλώ να διαβάσετε την συνέντευξή της ώστε να γνωρίσετε κι εσείς λίγο καλύτερα την αξιόλογη Δάφνη Σούμαν!

1) Αγαπητή κ. Σούμαν, το νέο σας μυθιστόρημα «Η Σιωπή Της Σεχραζάτ» είναι το πρώτο από τα βιβλία σας που μεταφράζεται στα ελληνικά. Ποιό ήταν το έναυσμα για την ενασχόλησή σας με τον κόσμο της λογοτεχνίας και το αντικείμενο της συγγραφής;

Γράφω ιστορίες από την ημέρα που έμαθα να διαβάζω. Ήμουν μοναχοπαίδι και έμενα πολύ χρόνο μόνη στο σπίτι. Η πένα μου ήταν η καλύτερή μου φίλη. Το ερέθισμα για τη συγγραφή τότε ήταν – αλλά και ακόμη είναι – η περιέργεια. Μία σημαντική ερώτηση στριφογύριζε πάντοτε στο μυαλό μου: «Πώς ζούνε τις ζωές τους οι άλλοι άνθρωποι; Πώς νιώθω όταν γίνομαι κάποιος άλλος πέρα από τον εαυτό μου;» Από πολύ νεαρή ηλικία ανακάλυψα ότι μέσω της γραφής μπορώ να είμαι οποιοσδήποτε ήρωας θέλω και να ζω την οποιαδήποτε ζωή μέσα από τα δικά του μάτια, αρκεί να συνεχίσω να γράφω. Αυτό εξακολουθεί να παραμένει το ερέθισμά μου από την αρχή. Όλα τα υπόλοιπα είναι απλά "Ιστορία".

[I have been writing stories since the day I had learned reading. I was an only child and had a lot of time-alone in the house. My pen was my best friend. My stimulus back then - and still is- was curiosity. One great question has always been in my mind: How do other people live their lives? How does it feel to be somebody else other than myself? At a very early age I discovered that through writing I can be whoever I want and experience any life from their perspective as long as I keep writing. That remained my stimulus from the very beginning. The rest is history.]

2) Από πού αντλείτε την έμπνευση για κάθε έργο σας και κάθε χαρακτήρα και πόσο δύσκολο είναι να συγκεντρώσετε τις απαραίτητες πληροφορίες, όταν αυτές απαιτούνται, ώστε να συνδυάσετε τυχόν ιστορικά γεγονότα, τόπους και μυθοπλασία στα βιβλία σας;

Στο ξεκίνημα ενός βιβλίου, συνήθως, δεν έχω ιδέα για το τι πρόκειται να πραγματευτείται. Ξεκινάω από μία σκηνή. Έχω έναν ή δυο χαρακτήρες στο μυαλό μου αλλά δεν γνωρίζω και πολλά γι' αυτούς. Αφήνω την ιστορία να αποκαλυφθεί μόνη της σιγά σιγά. Το πρώτο χειρόγραφο είναι για μένα πάντα μία μαγική διαδικασία. Καθημερινά κάθομαι στο γραφείο μου και συνεχίζω να γράφω μην γνωρίζοντας τι θα λέει η επόμενη παράγραφος κι όμως, πάντα υπάρχει κάτι να ειπωθεί και ούτε μία μέρα δεν περνάει χωρίς να προσθέσω μία δύο παραγράφους στην ιστορία μου. Μετά το πρώτο χειρόγραφο, και αφού συνειδητοποιήσω ποια είναι η ιστορία μου και οι χαρακτήρες της, αναπτύσσω την πλοκή και ξεκινώ την έρευνα. Στη συνέχεια ανοίγω ένα νέο αρχείο και αρχίζω να γράφω από το μηδέν, ενώ προσθέτω όλα τα ιστορικά και γεωγραφικά γεγονότα μέσα στο κείμενο. Παρόλο που αυτή είναι μια δυσκολότερη δουλειά είναι πολύ ικανοποιητική, καθώς ο φανταστικός κόσμος που κατασκευάζω γίνεται όλο και πιο ζωντανός με τα ολοένα και περισσότερα γεγονότα που συγκεντρώνω και προσθέτω μέσα στην πλοκή.

[At the beginning of a book I usually have no clue what it is going to be about. I start from a scene. I have one or two characters in mind but don't know much about them. I let the story reveal itself slowly. The first draft for me is always a magical process. Everyday I sit at my desk and keep writing not knowing what the next paragraph will say and yet there is always something to say and not a single day goes by without adding a paragraph or two into my story. After the first draft, once I understand what my story is and who the characters are. I develop the plot line and start doing research. After that I open a fresh file and start writing from the scratch while adding all the historical and geographical facts into the text. This is a harder work but still very satisfactory because the world I construct through fiction becomes more and more alive as I gather more facts and add them into the story.]

3) Συνήθως, οι περισσότεροι συγγραφείς είτε έχουν σπουδάσει κάποιο αντικείμενο, είτε ασκούν ως επάγγελμα κάτι εντελώς διαφορετικό από την συγγραφική τους ιδιότητα, αλλά και τις σπουδές τους. Θα θέλατε να μας

μιλήσετε σχετικά με αυτό και να μας πείτε πόσο αρμονικός είναι ο συνδυασμός όλων αυτών και κατά πόσο αλληλοεπηρεάζονται οι επιμέρους ιδιότητές σας;

Ναι, συμφωνώ. Είμαι άλλωστε η ίδια ένα "ζωντανό" παράδειγμα. Σπούδασα Κοινωνιολογία στο πανεπιστήμιο Bogazici της Κωνσταντινούπολης. Όπως επίσης, έχω κάνει ανώτερες σπουδές στο ίδιο αντικείμενο. Όμως μετά, αντί να συνεχίσω τις σπουδές μου στην Κοινωνιολογία, προχώρησα και στράφηκα στη γιόγκα! Αυτό είναι το επάγγελμά μου σήμερα: είμαι δασκάλα γιόγκα. Πιστεύω πως οτιδήποτε κάνουμε στην ζωή μας "τρέφει" την δημιουργικότητά μας εάν διατηρούμε ανοιχτό και ευέλικτο μυαλό. Κάθε εργασία που κάνω, κάθε άτομο που συναντώ, κάθε κατάσταση την οποία πρέπει να χειριστώ θα συνεισφέρει στην ζωή και την συγγραφή μου.

[Yes, I agree. I am a good example of this. I studied sociology at the Bogazici University in Istanbul for example. I have done graduate studies on the same subject as well. But then instead of continuing with sociology I went ahead and became a yoga teacher! That is my job today: I am a yoga teacher. I believe everything we do in life feeds our creativity if we keep the mind open and flexible. Every job I do, every person I encounter, every situation I have to resolve will contribute to my life and to my writing.]

4) Έχετε συμπεριλάβει ποτέ στα βιβλία σας κάποια προσωπικά σας βιώματα; Πόσο εύκολο, ή επώδυνο ήταν αυτό και πόσο εφικτή ήταν η αντικειμενική προσέγγισή τους συγγραφικά;

Η μυθοπλασία για μένα δεν είναι τίποτα άλλο από την ειλικρινή αναζήτηση του αυθεντικού μας "εγώ". Απαιτεί να πάμε στα σκοτεινότερα σημεία της ψυχής μας, να φέρουμε στο φως όλα όσα ανακαλύψουμε εκεί και να τα παρουσιάσουμε στον αναγνώστη. Οπότε ναι, πάντοτε συμπεριλαμβάνω προσωπικά μου βιώματα. Κατά κάποιο τρόπο είμαι αναγκασμένη να το κάνω αυτό, αν θέλω να δημιουργήσω αληθοφανείς χαρακτήρες. Δεν έχω κανένα άλλο σημείο αναφοράς από τον ίδιο μου τον εαυτό. Φυσικά δεν γράφω για κάτι το οποίο μου έχει πραγματικά συμβεί, αλλά χρησιμοποιώ την αίσθηση αυτού. Για παράδειγμα, εάν γράφω για κάποια απώλεια έχω αρκετά σημεία αναφοράς μέσα στην καρδιά μου για να χρησιμοποιήσω όταν χρειάζεται να περιγράψω – παραδείγματος χάριν στην «Σιωπή Της Σεχραζάτ» – τα συναισθήματα της Παναγιώτας εκείνο το πρωινό στο κρεβάτι της όταν ο αγαπημένος της έφυγε από την πόλη για να καταταγεί στον ελληνικό στρατό. Γνωρίζω πόσο πονάει το μεγάλο "κενό" μέσα σου όταν ένας αγαπημένος σου απουσιάζει από τη ζωή σου για ένα διάστημα ή για πάντα. Η δική μου δουλειά είναι να επισημάνω την δική μου συναισθηματική αντίδραση στην απώλεια και μετά να την χρησιμοποιήσω στην ιστορία μου.

[Fiction writing –for me- is nothing but a sincere search for the authentic self. It requires us to go the darkest parts of our psyche and bring the material we find down there out to the light and present it to the reader. So yes, I always include my personal experiences. In a way I have to do this if I want to create realistic characters. I have no other reference point than myself. Of course I don't write something that really happened to me but I use

the feeling of it. If I am writing about a loss, for example I have enough reference points in my own heart to refer to when I have to describe –let’s give an example from “Η Σιωπή της Σεχραζάτ»- Panayota’s feelings that morning in bed when her sweetheart left town to join the Greek army. I know how a big hole in your stomach aches when you know that a loved one will be absent from your life for a while or forever. My job is to spot my emotional own reaction to the loss and then use it in my story.]

5) Στα βιβλία σας έχετε καταπιαστεί με πολλά και διαφορετικά θέματα, ενώ κυρίαρχο ρόλο παίζει η ιστορική πραγματικότητα της εκάστοτε χρονολογικής τοποθέτησης της μυθοπλασίας σας. Θεωρείτε, ίσως, ότι η Ιστορία αποτελεί μια σημαντική "πηγή ιδεών" για έναν συγγραφέα;

«Η Σιωπή Της Σεχραζάτ» είναι το πρώτο ιστορικό μου μυθιστόρημα, αλλά και στα υπόλοιπα μυθιστορήματά μου – ακόμα και αν λαμβάνουν χώρα στο παρόν – πάντοτε θέλω να κάνω κάποιες συνδέσεις με το παρελθόν. Είμαι της γνώμης πως μπορούμε να καταλάβουμε τον σημερινό κόσμο μόνο κοιτώντας την Ιστορία, την ιστορία του πώς φτάσαμε στο σημερινό σημείο όπου βρισκόμαστε. Το ίδιο ισχύει και για τους ήρωές μου. Όταν δημιουργώ έναν ήρωα ή μια ηρωίδα πάντοτε τους φτιάχνω το γενεαλογικό τους δέντρο, ακόμα και αν είμαι βέβαιη ότι δεν πρόκειται να αναφέρω τους παππούδες τους στο βιβλίο. Παρόλα αυτά, θέλω να γνωρίζω ποιοί είναι οι πρόγονοι των ηρώων μου. Από πού κατάγονται; Ποιούς ανοιχτούς λογαριασμούς άφησαν με τις επόμενες γενιές κ.λ.π. Πιστεύω ότι οι ζωές και οι απώλειες των προγόνων μας είναι αυτές που διαμορφώνουν εμάς ως άτομα στο παρόν.

[«Η Σιωπή της Σεχραζάτ» is my first historical fiction but in my other novels even if they take place in the present time I always like to make connection points to the past. I am in the opinion that we can understand today’s world only by looking at the history- the story of how we arrived here at this point in the world. It is same for a character. When I create a character, I always make a family tree for her/him even if I am certain that I will not mention the grandparents in the book. I still want to know who are the ancestors of my character. Where did they come from? What issues they left unresolved to the next generations etc. I believe that it is the lives and losses of our ancestors that give shape to who we are today as individuals.]

6) Πιστεύετε πως το επιστημονικό υπόβαθρο είναι απαραίτητο για τη συγγραφή ενός βιβλίου, ή αρκεί το έμφυτο συγγραφικό ταλέντο, η φαντασία και οι εμπειρίες του συγγραφέα;

Για τη συγγραφή ενός μυθιστορήματος, ναι, χρειάζεσαι κάποιο επιστημονικό υπόβαθρο, όπως προσεχτική παρατήρηση, συνέπεια και καθολικότητα. Όμως, αυτό δεν είναι αρκετό. Το ταλέντο είναι μονάχα ένας τρόπος χρήσης της γλώσσας και μπορεί να εξελιχθεί διαβάζοντας λογοτεχνικά έργα και ποίηση άλλων. Περισσότερο κι από την προσωπική εμπειρία πιστεύω πως είναι απαραίτητη η διορατικότητα, ούτως ώστε να δημιουργήσουμε ρεαλιστικούς χαρακτήρες, δεδομένου ότι υπάρχει μόνο ένα αξιόπιστο σημείο αναφοράς: ο

ίδιος μας ο εαυτός. Μεταξύ όλων αυτών θεωρώ ότι η φαντασία είναι το πιο σημαντικό συστατικό. Όταν γράφεις ένα μυθιστόρημα αυτό σημαίνει ότι δημιουργείς έναν κόσμο και γι' αυτό χρειάζεσαι φαντασία. Ως ανθρώπινα όντα είμαστε όλοι μας ικανοί να φανταζόμαστε διάφορα. Σκεφτείτε τα όνειρά μας! Ο ανθρώπινος νους, ο οποίος έχει την ικανότητα να ονειρεύεται τα όνειρα που "βλέπουμε" κάθε βράδυ, είναι ικανός και να δημιουργήσει την οποιαδήποτε ιστορία.

[For writing a novel yes, you do need some scientific skills like careful observation, attention to consistency and search for universality in the local. But that is not enough. Talent is a just a way to use the language and it can develop by reading other works of fiction and poetry. More than personal experience I think insight is necessary in order to create realistic characters since we have only one reliable reference point: our own selves. Among all these I believe that the imagination is the most important ingredient. Writing a novel means that you create a world and for this you need imagination. As human beings we are all able to imagine things. Think of our dreams! A mind that is able to dream the dreams that we see every night is capable of creating any story.]

7) Υπάρχει κάποιο μοτίβο ως προς το πότε σας "επισκέπτεται" η συγγραφική σας έμπνευση; Υπάρχει κάποια συγκεκριμένη ώρα, διάθεση, ή τόπος ίσως, που να σας προδιαθέτει να γράψετε, ή είναι κάτι που "ρέει" αβίαστα από μέσα σας συνέχεια;

Γράφω καθημερινά. Συνήθως τα απογεύματα, συμπεριλαμβανομένων των Κυριακών και όλων των αργιών. Μπορώ να γράψω οπουδήποτε. Βάζω τα ακουστικά μου, ακούω μουσική και πληκτρολογώ την ιστορία. Καθημερινά, τουλάχιστον για τρεις ώρες, κάνω κάτι σχετικό με το γράψιμο. Αλλά παρόλα αυτά, σπάνια "ρέει" από μέσα μου – γι' αυτό μπορώ να σας διαβεβαιώσω! ☺ Στην αρχή κάθε μυθιστορήματος παίρνω "συνεντεύξεις" από τους ήρωες, γράφοντάς τες στο σημειωματάριό μου. Αυτό σημαίνει ότι γράφω την ερώτηση και περιμένω το στυλό μου να αρχίσει να γράφει την απάντηση όπως αυτή θα έβγαινε από το "στόμα" του κάθε χαρακτήρα. Κατά αυτόν τον τρόπο μπορεί να μου πάρει εβδομάδες και αρκετές σελίδες χειρόγραφων συνεντεύξεων μέχρι τελικά να ακούσω τι έχει να μου πει ένας χαρακτήρας. Αργότερα αρχίζω να γράφω στον υπολογιστή μου.

[I write everyday. Usually in the afternoons including Sundays and all the holidays. I can write anywhere. I put my headphones on and listen to some music and type the story. Everyday at least three hours I do something that involves writing. But still it rarely "pours out" –let me tell you that! ☺ At the beginning of a novel I conduct interviews with characters on my notebook. That means I write a question and wait for my pen to jot down the answer from the mouth of the character. In that way it takes me weeks and pages of hand written interviews to finally hear the voice of a character. Later I start typing at my computer.]

8) Όταν ολοκληρώνετε ένα νέο μυθιστόρημά σας αρκείστε στη δική σας μόνο γνώμη και αξιολόγηση, πριν προχωρήσετε στην έκδοσή του, ή αναζητάτε πρώτα την άποψη κάποιου οικείου σας προσώπου του οποίου την κρίση εμπιστεύεστε;

Όχι τόσο για την αξιολόγηση, όσο για την ανάγκη να μοιραστώ την ιστορία μου, αφήνω μερικούς καλούς μου φίλους να διαβάσουν το βιβλίο μου. Ως αναγνώστες, η σχέση μας με κάθε μυθιστόρημα είναι καθαρά συναισθηματική. Ένα μυθιστόρημα είτε θα μας κάνει να ταυτιστούμε μαζί του, είτε όχι. Για να διαπιστώσω, λοιπόν, εάν το έργο μου έχει την ικανότητα να συγκινήσει τους ανθρώπους, ναι, ζητώ από λίγους ανθρώπους να το διαβάσουν πριν προχωρήσω στην έκδοσή του.

[Not much for the evaluation but more for the need of sharing my story I let a few good friends read my book. As readers our relationship with a novel is an emotional one. A novel either connects us to itself or it doesn't. In order to see if my work has that ability to emotionally move people to, yes I ask a few people to read it beforehand.]

9) Πόσα μυθιστορήματα έχετε συγγράψει; Θα θέλατε να μας πείτε λίγα λόγια για το βιβλίο σας «Η Σιωπή Της Σεχραζάτ» και, γιατί όχι, την ιστορία "πίσω από την ιστορία" του;

Αυτό είναι το τρίτο βιβλίο μου. Όταν ξεκίνησα να το γράφω δεν είχα στο μυαλό μου καν το Ιζμίρ. Το ιστορικό μυθιστόρημα ήταν το τελευταίο πράγμα που σκεφτόμουν. Κι όμως, αυτό είναι ένα από τα πιο εκπληκτικά πράγματα της συγγραφής ενός βιβλίου. Ποτέ δεν γνωρίζεις πού πρόκειται να σε κατευθύνει. Καθώς σχεδιάζεις κεφάλαια και πλοκή, νέοι χαρακτήρες εμφανίζονται από το πουθενά. Ακόμα και αν προσπαθήσεις να μην ακολουθήσεις την έμπνευσή σου, εκείνη εξακολουθεί να σε επισκέπτεται στα όνειρά σου μέχρι να την αφήσεις να καθοδηγήσει την πένα σου. Κατά αυτόν τον τρόπο εμφανίστηκε η Σεχραζάτ στη ζωή μου. Ήταν μία μακρινή θεία σε κάποιο άλλο μυθιστόρημα το οποίο έγραφα. Μία ηλικιωμένη θεία που ζει σε μία ρημαγμένη έπαυλη στο Ιζμίρ. Δεν μπορεί να μιλήσει και κανείς δεν γνωρίζει την ηλικία της. Είχε όμως μία ιστορία να πει. Καθώς άκουγα την ιστορία της Σεχραζάτ διαπίστωνα ότι βρισκόμουν σε ένα μέρος το οποίο δεν γνώριζα ότι υπήρχε. Ήταν το πλούσιο λιμάνι της πόλης, αυτό της κοσμοπολίτικης Σμύρνης. Ήθελα να μάθω περισσότερα γι' αυτό. Πώς δημιουργήθηκε, πώς θα ήταν να ζει κανείς εκεί ως γυναίκα, ως έφηβη, ως κατάσκοπος; Υπήρχε μονάχα ένας τρόπος να νιώσω όλα αυτά τα πράγματα: να γράψω για αυτά! Έτσι ξεκίνησαν όλα.

[This is my third book. When I started writing this book I was not thinking about Izmir at all. A historical novel was the last thing on my mind. And yet this is maybe one of the most amazing things about writing a book. You never know where it is going to take you. As you plan chapters and the plot a new characters pops out of nowhere. Even if you try not to follow her, she still visits you in yours dreams until you let her guide your pen. That is how Scheherazade came into my life. She was a distant aunt in another novel that I was working on. An old aunt who lives in a dilapidated mansion in Izmir. She doesn't speak and nobody knows her age. She had a story to tell. As I listened to the story of

Scheherazade I found myself in a place which I didn't know it existed. It was the wealthy harbor town, of the cosmopolitan Smyrna. I wanted to know more about it. How it existed, how it felt to live there as a woman, as a teenager, as a spy? There was only one way of experiencing these kinds of things. Writing about it. That is how it all began.]

10) Η συγγραφέας Δάφνη Σούμαν βρίσκει το χρόνο να διαβάζει και για δική της ευχαρίστηση και όχι μόνο για έρευνα πάνω σε κάποιο μελλοντικό βιβλίο της; Εφόσον συμβαίνει αυτό, ποιό είδος λογοτεχνίας προτιμάτε περισσότερο ως αναγνώστρια και γιατί;

Πιστεύω πως εάν θέλεις να γίνεις καλός συγγραφέας πρώτα πρέπει να γίνεις καλός αναγνώστης. Διαβάζω συνεχώς. Διαβάζω για την ευχαρίστηση της ανάγνωσης και διαβάζω επειδή οτιδήποτε και αν διαβάσω μπορεί να βελτιώσει την "τέχνη του λόγου" μου. Διαβάζω πολύ τους μοντέρνους κλασικούς, όπως τον Κάφκα, τον Όργουελ, τον Καζαντζάκη και τον Κούτσι. Είμαι λάτρης και του Τομ Ρόμπινς, επίσης. Προσπαθώ, επιπλέον, να παρακολουθώ την δουλειά όλων των σύγχρονων Τούρκων συγγραφέων. Διαβάζω οτιδήποτε γράφουν οι Γιασάρ Κεμάλ, Ναζίμ Χικμέτ και Ορχάν Παμούκ. Από τους κλασικούς συνεχίζω να διαβάζω την *«Άννα Καρένινα»* τα τελευταία πέντε χρόνια! Την παίρνω μαζί μου παντού και την διαβάζω αργά, απολαμβάνοντας κάθε παράγραφο. Σήμερα, πέντε χρόνια μετά, ακόμα δεν έχω φτάσει στο τέλος, αν και φυσικά γνωρίζω πως τελειώνει.

[I believe if you want to become good writer first you have to be a good reader. I read all the time. I read for the joy of it and I read because whatever I read would refine my art. I read a lot of modern-day classics like Kafka, Orwell, Kazancakis and Coetzee. I am a fan of Tom Robbins too. I try to follow the work of all contemporary Turkish novelists as well. I read everything Yaşar Kemal, Nazım Hikmet and Orhan Pamuk wrote. From the classics I have been reading Anna Karenina for the last five years! I carry it everywhere and read very slowly, savoring every paragraph. Five years later today I still have not arrived to the end but of course I know how it ends.]

11) Ποιά είναι τα αγαπημένα σας βιβλία και συγγραφείς; Θεωρείτε ότι έχετε δεχθεί επιρροές από κάποιους ομότεχνούς σας, έλληνες ή ξένους, σύγχρονους ή κλασικούς, στο δικό σας τρόπο γραφής, ύφους ή θεματολογίας;

Η πιο αγαπημένη μου όλων των εποχών είναι η Αρουντάτι Ρόι και το μοναδικό της μυθιστόρημα *«Ο Θεός Των Μικρών Πραγμάτων»*. Πιστεύω πως οτιδήποτε κι αν γράφω ή θα γράψω θα έχει το "άρωμα" της Ρόι μέσα του. Ένας άλλος συγγραφέας που με έχει επηρεάσει βαθιά είναι ο ελληνοαμερικανός Τζέφρι Ευγενίδης. Το *«Middlesex»* του είναι μία από τις ομορφότερες ιστορίες που έχω ποτέ διαβάσει, υφασμένο με έναν αριστοτεχνικό τρόπο. *«Η Σιωπή Της Σεχραζάτ»* έχει δεχθεί αρκετή επιρροή από τον Ευγενίδη. Και από τον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, επίσης.

[My all time favorite is Arundathi Roy and her only novel God of the Small Things. I think whatever I write do and will have a spice of Roy in it. Another novelist that influenced me

deeply is the Greek-American author Jeffrey Eugenides. His Middlesex is one of the most beautiful stories I have ever read- woven in a super masterful fashion. You can find a lot of Eugenides' influence in Sehzrad's Silence. Garcia-Marquez too.]

12) Από την ελληνική και παγκόσμια λογοτεχνία υπάρχει κάποιο βιβλίο το οποίο έχετε λατρέψει, το οποίο "ζηλεύετε" ως λογοτεχνικό έργο και θα θέλατε, ή ονειρεύεστε να έχετε συγγράψει εσείς;

Ναι, υπάρχουν πολλά. Αλλά περισσότερο από όλα τα δύο βιβλία τα οποία ανέφερα και παραπάνω: τον *«Θεό Των Μικρών Πραγμάτων»* της Αρουντάτι Ρόι και το *«Middlesex»* του Τζέφρι Ευγενίδη.

[Yes, there are many. But mostly the two books I mentioned above: Arundathi Roy's God of the Small Things and Jeffrey Eugenides' Middlesex.]

13) Πιστεύετε πως ο συγγραφέας πρέπει να ταξιδεύει ώστε να έχει κάποια βιώματα από τις χώρες και τις τοποθεσίες τις οποίες, τυχόν, περιγράφει στα βιβλία του και πόσο εφικτό είναι αυτό στην πράξη κατά τη γνώμη σας; Είναι απαραίτητο κάτι τέτοιο, απλά και μόνο, για την "διεύρυνση των οριζόντων" του;

Πιστεύω πως για να γράφει κανείς μια ιστορία δεν χρειάζεται τίποτα άλλο από μια τιμια, ειλικρινή, διεισδυτική ματιά στον εσωτερικό του κόσμο. Δεν χρειάζεται να πάει πουθενά. Όλα τα σημεία αναφοράς βρίσκονται μέσα σου. Η μοναδική γνησιότητα που χρειάζεσαι για να πλάσεις έναν λογοτεχνικό κόσμο είναι ο αυθεντικός "εαυτός" σου. Φυσικά, εάν γράφεις για ένα συγκεκριμένο τόπο και μια συγκεκριμένη εποχή, χρειάζεται να κάνεις έρευνα και να ταξιδέψεις στο μέρος αυτό, ώστε να το νιώσεις ο ίδιος όμως, παρόλα αυτά, η πραγματική ουσία εξακολουθεί να βρίσκεται "μέσα σου" και όχι "έξω".

[I don't think anything other than an honest, sincere insight into one's own inner world is necessary for writing a story. You don't have to go anywhere. All your reference points are within you. The only authenticity you need is your authentic self to construct a world of literature. Of course if you are writing about a specific place and a specific time you need to research and go to that place to get the feelings of it but the real meat is still within you, not without.]

14) Θεωρείτε ότι ο συγγραφέας θα πρέπει να ασχολείται με διαφορετικά είδη λογοτεχνίας και να "πειραματίζεται" θεματολογικά, ρισκάροντας το υπάρχον αναγνωστικό του κοινό, ή θα όφειλε να εμμένει στο είδος που τον έχει καθιερώσει;

Δεν νομίζω πως οι συγγραφείς έχουν και πολύ την δυνατότητα να επιλέξουν τί θα γράψουν. Ως συγγραφέας μπορείς να έχεις κάποια ιδέα ως προς το τί θέλεις να γράψεις, όμως για όλα τα υπόλοιπα βρίσκεσαι συνήθως στο σκοτάδι μέχρι να καθίσεις κάτω και να αρχίσεις να το γράφεις. Στη συνέχεια η ιστορία σιγά σιγά αποκαλύπτεται. Σε ό,τι με αφορά, γνωρίζω ότι

αν δεν ακολουθήσω την ιστορία η οποία μου αποκαλύπτεται σιγά σιγά από μόνη της και προσπαθήσω να ακολουθήσω το δικό μου πρόγραμμα (για προσωπικούς λόγους) τότε η ιστορία μου δεν "κυλά", οι χαρακτήρες δεν "ζωντανεύουν". Έτσι, προτιμώ να μένω εκεί όπου με πηγαίνει η ίδια η ιστορία και, συνήθως, με πηγαίνει σε μέρη τα οποία δεν θα είχα ποτέ φανταστεί πρωτότερα, όπως η ιστορία της «Σιωπής Της Σεχραζάτ».

[I don't think writers have much control in choosing what they are going to write. As a writer you can have a sense about what you want to write about but the rest is usually in the dark until you actually sit down to write it. Then the story slowly reveals itself. For myself I know that if I don't follow that story which slowly reveals itself and push my own agenda (for my personal reasons) the story never flows, characters never come alive. So I prefer to stick with where the story takes me and it usually takes me to a place I would have never imagined before like in the story of Sehzrad's Silence.]

15) Πιστεύετε πως οι συγγραφείς οφείλουν να προβληματίζουν τους αναγνώστες "κεντρίζοντας" τη σκέψη τους, ή ο σκοπός των βιβλίων τους θα έπρεπε να είναι καθαρά και μόνο ψυχαγωγικός; Εσείς, ποιά μηνύματα επιδιώκετε να "περάσετε" στους αναγνώστες σας και σε ποιό είδος αναγνωστικού κοινού, συνήθως, απευθύνεστε μέσα από το συγγραφικό έργο σας;

Δεν πιστεύω ότι οι συγγραφείς γράφουν τα βιβλία τους έχοντας τον αναγνώστη στο μυαλό τους. Ναι, υπάρχει πάντα ο "ιδεώδης αναγνώστης" – ένας φανταστικός αναγνώστης που πάντοτε έχεις στο μυαλό σου καθώς γράφεις – αλλά ο στόχος σε γενικές γραμμές, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι ο αντίκτυπος στον αναγνώστη αλλά η διαχείριση και αντιμετώπιση ενός θέματος του ίδιου σου του εαυτού μέσω της συγγραφής. Τουλάχιστον αυτό ισχύει για μένα. Από τη μία θέλω να δημιουργήσω έναν φανταστικό κόσμο – όπως ακριβώς ένα παιδί – όπου θα μπορώ να "παίζω", αλλά από την άλλη αυτός ο ίδιος ο φανταστικός κόσμος ανοίγει για μένα ένα ολόκληρο σύμπαν ώστε να προσπαθήσω να αντιμετωπίσω διάφορα δικά μου άλυτα θέματα – την απομάκρυνση, την μοναξιά, την απώλεια κ.λ.π. Ενόσω εγώ ενδοσκοπώ τον εαυτό μου προσκαλώ τον αναγνώστη να κάνει το ίδιο, εάν το επιθυμεί. Ποτέ δεν τοποθετώ τον εαυτό μου πάνω από τον αναγνώστη. Είμαι το ίδιο μπερδεμένη όπως κάθε αναγνώστης και, μέσω της συγγραφής, προσπαθώ να βρω το αληθινό νόημα σε αυτή την "παιδική χαρά" που αποκαλούμε ζωή.

[I don't believe that writers write their books with the reader in mind. Yes there is always what they call the "ideal reader" – one imaginary reader that you keep in mind while writing but overall goal –in my opinion– is not to have an impact on the reader but deal with an issue about the self through writing. At least it is for me like that. On the one hand I want to create an imaginary world –just like a child– where I can play but at the same time the same imaginary world opens up a space for me to look into some unresolved issues of mine –disconnection, loneliness, loss etc. While I think deeper for myself I invite the reader to do the same if he likes. I never see myself somewhere above the reader. I am as confused as anyone else and writing to find meaning in this playground which we call life.]

16) Θεωρείτε πως η σύγχρονη πραγματικότητα μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για ένα συγγραφέα και, ειδικότερα, οι τόσο δύσκολες καταστάσεις που βιώνουμε τελευταία στην πατρίδα μας; Ή μήπως το ζητούμενο από τους αναγνώστες είναι ακριβώς η "φυγή" από αυτήν την ζοφερή πραγματικότητα;

Μπορώ μόνο να απαντήσω για τον εαυτό μου και όχι ως συγγραφέας αλλά ως αναγνώστρια των βιβλίων. Για ποιο λόγο διαβάζω; Κάποιες μέρες, ναι, είναι για την "φυγή" από την πραγματικότητα. Ιδιαίτερα τους κλασσικούς, όπως το «Έγκλημα Και Τιμωρία» ή τον «Δον Κιχώτη». Τους διαβάζω για να υπενθυμίζω στον εαυτό μου ότι εμείς απλά ζούμε σε κάποια φάση της Ιστορίας – όλα έρχονται και φεύγουν, αυτό που απομένει είναι η ιστορία του πώς διαχειριστήκαμε τα "βάσανα" της εποχής μας. Άλλες μέρες, κάθομαι να διαβάσω ούτως ώστε να καταλάβω τί συμβαίνει στον κόσμο σήμερα – τότε διαβάζω Τζορτζ Όργουελ, Κάφκα ή Τομ Ρόμπινς και Καζαντζάκη. Αυτοί με βοηθούν να καταλάβω – ή μάλλον να ξαναθυμηθώ – τί προσπαθεί να με κάνει το σύστημα εκεί έξω να πιστέψω και τί είναι αλήθεια.

[I can only answer that for myself and not as a writer but as the reader of books. Why am I reading? Some days yes it is for escape from reality. Especially classics. Like Crime and Punishment or Don Quixote. I read them to remind myself that we are living in some phase of history– everything comes and goes what remains is the story of how we deal with the pain of our times. Other days I sit down to read in order to understand what is going on in the world today- then I read George Orwell, Kafka or Tom Robbins and Kazancakis. They help me to understand –or it is more like remembering– what the system out there is trying to make me believe and what is the truth.]

17) Είχατε κάποιους "ενδοιασμούς" όταν αποφασίσατε να δώσετε το πρώτο σας βιβλίο προς έκδοση; Αγωνιούσατε ως προς την αποδοχή που θα τύχαινε από το αναγνωστικό κοινό; Η θεματολογία των περισσότερων βιβλίων σας, πιστεύετε πως παίζει τον δικό της ρόλο στην αποδοχή αυτή;

Μόλις τελειώσω ένα βιβλίο και αυτό εκδοθεί αισθάνομαι όπως η μητέρα της οποίας τα παιδιά φεύγουν από το σπίτι. Πρόκειται για ένα μείγμα άγχους και υπερηφάνειας. Το άγχος υπάρχει διότι υπάρχει ο φόβος για το πώς θα συμπεριφερθεί ο κόσμος στα παιδιά μου. Θα τα αγαπήσουν, θα τα κατανοήσουν και θα τα λατρέψουν ή θα τα κρίνουν ως αδιάφορα ή βαρετά και θα τα εγκαταλείψουν σε κάποια σκονισμένη γωνιά ενός ραφιού; Κάποιες μέρες τα σκέφτομαι αυτά με αγωνία. Άλλες, θεωρώ ότι έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα και τα "παιδιά" μου (οι ήρωες και η ιστορία μου) θα βρουν τους ανθρώπους που θα τα εκτιμήσουν και θα τα αγαπήσουν όσο κι εγώ και έτσι θα ζωντανέψουν και θα εκπληρώσουν τον σκοπό τους.

[Once you finish a book and it is published I feel like a mother whose children left home. It is a mixture of anxiety and pride. There is anxiety because there is the fear about how the world will treat my children. Are they going to be loved, understood and cherished or are

they going to be judged as uninteresting or boring and left alone in some dusty corner of a bookshelf? Some days I think about these things in agony. Other days I think that I did my best and my children (my characters, my story) will find people whom appreciate and love them as much as I do and in that way they will become alive and fulfill the purpose in life.]

18) Εσείς, με την έως τώρα πείρα σας στον χώρο της συγγραφής, τι θα συμβουλευάτε όλους τους νέους επίδοξους συγγραφείς, που ονειρεύονται να δουν κάποτε ένα βιβλίο τους στις προθήκες των βιβλιοπωλείων και, ιδιαίτερα, εν μέσω αυτής της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας;

Θα τους έλεγα να ΓΡΑΦΟΥΝ! Και να ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ! Κάθε μέρα, διαρκώς. Να ανοίξουν ένα μπλογκ. Να μοιραστούν τα κείμενά τους εκεί. Να αποδιώξουν τον φόβο του αναγνώστη. Ο αναγνώστης είναι φίλος σας. Μην σκεφτείτε καθόλου την έκδοση. Στο τέλος – τέλος εάν γίνει έγινε. Απλά επικεντρωθείτε στην εμπειρία που θέλετε να βιώσετε μέσα από την συγγραφή, ποιός θέλετε να είστε σήμερα μέσα από την ιστορία σας. Απολαύστε τη διαδικασία. Αυτή θα ήταν η δική μου συμβουλή.

[I say WRITE! And READ! Every day, consistently. Open a blog. Share your pieces there. Get rid of the fear of the reader. Reader is your friend. Don't think about the publishing. At the end if it happens it happens. Just focus on what experience you want to live through writing, who do you want to be today through your story. Enjoy the process. That would be my advice.]

19) Κλείνοντας και, αφού σας ευχαριστήσω θερμά για την τιμή της παραχώρησης αυτής της συνέντευξης, θα ήθελα να σας ευχηθώ ολόψυχα καλή επιτυχία σε όλα σας τα βιβλία αλλά, ειδικότερα, στο νέο μυθιστόρημά σας «Η Σιωπή Της Σεχραζάτ», και να σας ρωτήσω για τα άμεσα συγγραφικά σας σχέδια. Τι να περιμένουμε από εσάς στο μέλλον;

Ήδη έχω ξεκινήσει να γράφω ένα νέο μυθιστόρημα για το οποίο είμαι πολύ ενθουσιασμένη! ☺ Ονομάζεται «Η Κάψα Του Καλοκαιριού». Πρόκειται για μία ιστορία αγάπης ενός νεαρού Έλληνα και μίας παντρεμένης Τουρκάλας. Η ιστορία περιλαμβάνει ένα οικογενειακό μυστικό το οποίο θα μας ταξιδέψει στην Κύπρο, όπου μερικά "ανείπωτα" πράγματα για την Τουρκική εισβολή θα αποκαλυφθούν για πρώτη φορά στην Τουρκία.

Σας ευχαριστώ για τις ερωτήσεις σας που διευρύνουν το μυαλό. Η απάντησή τους ήταν πραγματική ευχαρίστηση για μένα!

Δάφνη Σούμαν.

[I am already working on a new novel that I am very excited about! ☺ It is called the Heat of Summer. It is a love story between a young Greek man and a married Turkish woman. The story involves a family secret that will take us to Cyprus and some of the unspoken stuff about the Turkish invasion will be revealed for the first time in Turkey.]

*Thank you for your mind opening questions. It was a pleasure for me answering them!
Defne Suman.]*

Βιογραφία Δάφνης Σούμαν:

Η ΔΑΦΝΗ ΣΟΥΜΑΝ γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Είναι κοινωνιολόγος, συγγραφέας και καθηγήτρια γιόγκα, ενώ έχει αρθρογραφήσει εκτενώς πάνω σε θέματα πνευματικότητας, Ιστορίας και ψυχολογίας. Λατρεύει τα βιβλία και γράφει από παιδί. Ταξιδεύει συνέχεια, αντλώντας έμπνευση από τις χώρες που επισκέπτεται και τους ανθρώπους που γνωρίζει. Ζει πλέον μόνιμα στην Αθήνα, είναι παντρεμένη με Έλληνα, και μαζί εργάζονται συνεχώς για την ανάπτυξη δεσμών φιλίας και πολιτισμού μεταξύ των δύο χωρών. Το μυθιστόρημα «Η Σιωπή Της Σεχραζάτ» είναι το πρώτο που μεταφράζεται στα ελληνικά.

Περισσότερες πληροφορίες για τη συγγραφέα στο επίσημο προφίλ της στο site των εκδόσεων Ψυχογιός: <http://www.psichogios.gr/site/Authors/show/999/dafnh-soyman>

«Η ΣΙΩΠΗ ΤΗΣ ΣΕΧΡΑΖΑΤ»

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Σελίδες: 480

Τιμή: 14,94 €

Υπόθεση Οπισθόφυλλον:

«Η ιστορία μιας γυναίκας και μιας πόλης που χάθηκε για πάντα μέσα στη φωτιά.

Σμύρνη, 1905. Στο «Μαργαριτάρι της Ανατολής», την πόλη αυτή της απaráμιλλης ομορφιάς και αρμονίας, καταφτάνει ο Αβινάς Πιλάι. Είναι Ινδός, αλλά αυτό δεν τον εμποδίζει να ερωτευτεί την Εντίτ, κόρη πλούσιας λεβαντινικής οικογένειας. Οι δυο νέοι δε θα παντρευτούν ποτέ, και η Εντίτ θα φύγει για τη Γαλλία λίγο προτού η Σμύρνη παραδοθεί στις φλόγες, φανερώνοντας στον αγαπημένο της ένα μυστικό που θα τη στοιχειώνει.

Δεκαεπτά χρόνια αργότερα, μια νεαρή κοπέλα, Ελληνίδα χριστιανή, γίνεται μάρτυρας της σφαγής της οικογένειάς της καθώς τα κεμαλικά στρατεύματα μπαίνουν στη Σμύρνη. Ένας Τούρκος αξιωματικός τη σώζει, ωστόσο η κοπέλα δε θα μιλήσει ποτέ ξανά.

Σμύρνη, 2005. Η εκατοντάχρονη Σεχραζάτ αποφασίζει να καταγράψει την ιστορία της. Και καθώς οι σελίδες γεμίζουν αναμνήσεις μιας ζωής, παλιά μυστικά θα έρθουν στο φως.

Ένα μυθιστόρημα για μια πόλη και τους ανθρώπους της, που πέρασαν από το όνειρο και την ευτυχία στην απώλεια και την απόλυτη καταστροφή. Μια ιστορία που διαβάζεται σαν παραμύθι.»